

ବନ୍ଧୁମୁଖ

୧୯୧୪
୧୧୦୬୦.

ବ୍ୟାପାର୍ଗିଲ୍ଲ ଜ୍ଞାନାଲ୍ଲ ମ୍ରିର୍ଯ୍ୟଳତାବନ୍ଦି

1914 ୧୧୦୬୦. № 9

საქართველოს
კულტურული
მუზეუმი

ფინანსთა მინისტრის
მიერ გამოცემის
ნოტები

№ 9.

21060, 1914 წ.

უცხო სტუმარი.

240

ქ ა ნ ა რ ს ი:

I — უცხო სტუმარი, — სურათი	1
II — ნაკადულის მკითხველები: 1) ანიქო, 2) ბიძინა და 3) მიშიურ აბესაძეები — ქ. განჯა, 4) გენო, 5) ვა- ხტანგი, 6) ლენო ნეიმანები — თბილისი, 7) ნინო ჭიქოძე — თბილისი, 8) შოთა, 9) ნუნუ, 10) ბი- ძინა და 11) ნათელა დედაბრიშვილები.	3
III — სასწავლებელში, — დექტი შიო მდგამელისა	4
IV — ორი დედოფალი, — (დასასრული) ნინო ნაჯაშიძისა.	7
V — აშული, — დავ. კილოსანიძისა	12
VI — მგლის დედობა, — დექტი პ. ქუჩიშვილისა.	14
VII — გრძნეული. — ზღაპარი (თარგ.) იგ. როსტომაშვილისა.	19
VIII — გასართობი: რეპუსი და ილინა.	24

“ԱՐԵՎԱԿԱՆ”

ԱՐԵՎԱԿԱՆ
ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

სასტავლებელში.

(ძლვნად მასწავლებელს—ლიზა ხოჯაშვილის ქალს)

ამოფრინდა ადრიბად
თვალ-ქუქუნბ ქალი თინა,
გადიკითხა გაკათილად
და წევისკენ მითხინა.

ცივ ქართველი, საჩქაროსე
გადაბანა ბირები სელი,
თავ ხელი კამტიდ გადასისე
ტუნ-გომენი საფარცხელი.

დაუბანა აბგას მეორცხლად
ზურგის მოიღო სელ-და-სელა;

დედისაბენ დამტკბარ ჩაით
გვლიცავი ჟურ ჩაისჭლა.

მძობელს უთხრა: მორიგე ვარ,
აღრე უნდა მივაშერო,
რომ სკოლაში მისვლებლ-მომსვლებლს
დაუხვდე და უთვალურო...

რაც ღონე აქვს მირბის თანა,
მიცემულებს უპან ეღო;
— გოგოებო, დამცადეთ,—
გამწარებით ჩხავის ჰელო.

ჩამორჩენილოთ უსწრობს ნანთ
სტუდია და სირბილითა;
არავის არ ჩამორჩება
ის კუდრიაქა სირბილითა.

თან იმახის — გამოიქვეთ,
კისაც კინდოთ მისვლა წინა;
დაბდურებო, ჟერა ჸსედაფი —
თინამ კიბუც აირბინა...

აგერ სკოლაც. ერმათ მოუვარე
აიგანხე გადმომდებარა;
ზარარების მსერა-ცეკვით
ჯერაც კიდებ ჰერ გამძღარა.

გულში ამბობს: მართალია —
არ დაკრელა სკოლის ზარა,

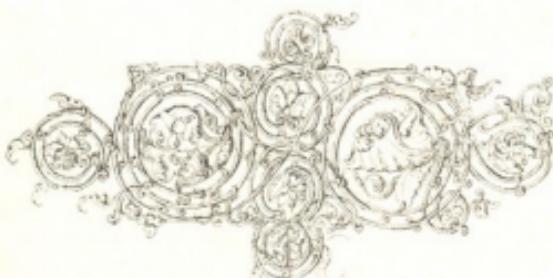
მაგრამ კი სჯობს აღრე მოსწლა:
 გამახარეთ ჩქარა, ჩქარა!

ქოჩორზე სელს მაღ-მაღ ივლებს:
 გმეონებათ—რამე სტეიგ;
 არა, არა, ღელაშვის, ფრთონაშვის,
 სისარელის ცრემლი სცეიგ.

უურს უტკბობს და ოფალს უამებს
 მოწაფეთა ქრიამელი;
 მკერძის ლოცავებს ქრთხბირად,
 როგორც შმობელ ღების გული...

გაიჟიო და გაიჟიგნა
 სკოლის ქხო, არეუმარე;
 ამ ტებიდ გრძნობით, ამ სიძლიდრით
 გმერთო, ჰელა გაახარე!

შიო მღვიმელი.

ორი დედოფალა.

(დასისრული).

ადლობელი ვარ, პაპავ: მე დიდი სანია
ქნარობდი მსეთა მსეს. დედას არ ჰქონ-
და ძმენი ფული... ერთი აბაზი დირს,
განა... მაღლობელი ვარ!

მოხუცი დაიხარი. კეშ მოხუი მას მკლავები და აკოცა,
როგორც მამას. მე მაღიან კარგად დავინახე: მოხუცს ცრემ-
ლები მოადგა თვალებზე. თათარი მსიარელდე იღიმებოდა. გა-
მვლელა გამომვლელი გაიერებდნენ და უკლას მსიარელი სა-
ხე ჰქონდა. მეც სისარელით აღარ ვიუავი, მაგრამ გადიმება-
კი არ შეძლო. კეშ ისეც წამიაკიდა ტოსარა და წამოყე-

დით შინ. მეტოჯედით ოუ არა ჭიმპარძი, ტფირთი მარტინის გარემოება... და მახილით გავიქცეთ სახლისაკენ. ღერა მეტოვების მცირდს.

— აბა, ნახე, დედიკო, რა მაჩუქა კეთილდღი მოაუცმა... აბა ზედ ივიდა. ნახე, დედილო, რა მშვენიერია. კაბა შეუტოთ... როგორ მიუვროს...

მოელი სარდაფის მცხოვრება... ი მოგროვდნენ ჩემ სანახავად. კარგ სანს გადაუდიოდა სელიდან სელმი და უკელი მიადლერნებდა. ბოლოს შემოუვახნეს ოთახი. დედა შეიღნია თრიფენი შე- უდინენ ჩემთვის კაბის გვრვას და ძემიკერებს კიდევაც. აი, ხომ სედევთ, ქალბატონო მიმი: ხომ მიხდება? თუმცა ცოტათი გრძე- ლია, მაგრამ მე ხომ ბავშვი არა ვარ, რომ მოკლე კაბა ჩავიცეა. მომრთეს და დამსჯეს მაგიდაზე მეორე დღისათვის მომზადებულ წითელ პატრიცებთან და ჰასკასთან. ღამე-კი კაბა თავის ლოგინმი დამაწყინა. აღდგომას თვითონბაც სწო- რებ ჩემსავით გამოეწუო. ხომ ღიანახეთ — დღესაც ის ახალი კაბა და ახალი წერტილი აცირა, ქალბატონო მიმი, და მოელი დღე არ მიძღვნებდა: საედარსედაც ურთის უიდავით. დღეს-კი აქ წამომიუჯანა სასეირნოდ და თქმისც გაბირებით. ამასე მეტი ბერი ივიდება, რაც გამოვიარე, განა იწება, ქალბა- ტონო მიმი!

— დიდ, შეეთ შეე, მენ მართლაც ბერნიერი უოფილხარ! იმასე კარგი რაღაა, როცა გრძნობა, რომ სინგა ბერნიერება მიანიჭე, მაგრამ ახლო-კი ჩემს ჰატრონებს ჩემს თრიფენი და- კავიწედით. სედე — ბავშვები როგორ მიიფანტ-მოიფანტნენ. მოსაღბამოვდა, და ხოგი სახლშიც-კი წავიდა.

— არა, რას ბმანებთ: თავის დღეში არ დაჭივერწმის, რომ იყენება
გქაშ დამიუკიწება. თქვენი გამდევლიც აქ არის. ოჟ, რა სახია-
მოვნოდ გაგატარე დრო თქვენთან.

— გამდევლის რასაკირფლია არ დაგავიწერები. მაგრამ
გამდევლის განა უკვერწოვი. საქმე ის არის, რომ უკვერძე კინ-
მენ. მე, მართლია, რესიციოს უკვერწოვი, მკოცნის კიდევაც, მა-
გრამ, რომ მომავლოდება ჩემი მოახლის ბედი... ქალბატონი
მოახლედ გადააქცია. აქაც, მენ გვითხა, თვითონ წამომიუვანა?
მართლია, ძინიდნ სელით გამომიუვანა, მკოცნიდა კიდევაც,
მაგრამ გზაში მობეჭრდა, გამდევლის მიმცა, და გამდევლის ამ-
ბავი სომ იციო: ამომიდო იდლიაძი და ისე მომათრია. ას-
ლოც ისე წამათრებს, თორებ ნახავ — აი... გაი... თმა!.. თმა!..
ავაზავი, ავაზავი!.. მომკლა, მომკლა!... — მექენირდ უცებ მიმი
და გადაერწო სკამიდნ.

— ხა-ხა-ხა! — გაისძა ხარხარი: — დავითოვი მიმი თმით, —
უკურე უკურე! — გადაიხარხარა ლეომ, რომელიც ჩემბად მიეპა-
რა ამ ღროს დედოფლიას, ხტაცა თმაში სელი და მირს გა-
დმოაკდო.

— ღმერთო, კი მომკლა! — მესძხა გამდელმა და წამოხ-
ტა, — რადა ჯენა ახლა: გასტეხე მენ ცუდლუტო, ცელქო.
დაიცა — დედას უთხრი! — აიღო სელმი დედოფლია და დაუწერ
სინჯვა. — მადლობა ღმერთის: არ იპტიხიდა; თვებულების ისევ
სუტივნ; თმა აუგლევია ცოტათ, მაგრამ არა უმავს რა: ამის
დაწებება შეიძლება.

— ხა-ხა-ხა! მექედე, მესედე: იქ მეორე დედოფლია რა
კოჯოა, სედავთ? ისიც მოვიტაცოთ, — უკინებოდა ხარხარით
ლეო თავის ამხანაგებს, რომლებიც ერთად შეჯუშილიკვ-
ნებ მორიახლოდნ უცქეროდნენ შექოა-მხეს და ხარხარებ-
დნენ.

სწორედ ამ დროს მოირბინა შემინებულება კაპტ, ჰიცხაფულება აიღო თავისი საუბრელი მხეთა-მწე, აკოცა და ჩაიხუტა გულმი.

— მოიცა, მოიცა: დაგმალავ, უბეძი ჩაგისეამ: — იმ ბიჭებმა არ წამართებან შენი თავი და არ დამიტურიონ, — წაიხურელულა მან და ფრთხილავ ჩაისეა უბეძი მხეთა-მწე. გამდელება. კი ამოიღო ძღლიაში მიმი და წავიდა რუსიას საქართვად, რომ მის წაეეგანა.

— ლეო, რუსია, წავიდეთ მინ! — უძალოდ ის ბავშვებს.

— ოქ, ოქ, ოქ, — უამბობდა მიმი თავის ამსახავ დასახისრებულ დედოფალებს. — რა მიმი გამოვიდო. კინაღამ მეც თმა არ გადამაგრივა იმ აყაზაქმა.

— სულ ერთია: დღესა თუ სუალ ეს დღე მოგველის; ჩვენი ბედი არც შენ აცდება, — ამბობდნენ საწებლი დასახისრებული დედოფლები ელექტრონით კანათებულ, დიდ, სულთა ოთახში, სადაც ერთ ქუთხები მრავლად კვარა სხებ-და-სხეა სათამაშები.

— ის-კი რა ბევრი იმანისწევება მიმის.

— კინა, კინა, მიმი? — ჰქითხეს სათბამოებმა.

— მხეთა-მწე. რომ იცოდეთ, როგორ უფრთხილდებიან, როგორ უცვართ! შე გამდელება იღლიათ წამათრია იქითაც და აქეთაც. ის-კი უბეძი ჩაისეა იმისმა პატრონმა, პატარა ებამ. მერე რომ იცოდეთ: სიცილიც-კი არ იცის, უბრალო აბაზიანი დედოფლაბა, და მე-კი...

შეა თახაში მაგიდასთან იჯდა საძილოდ გამზადებული რუსია. გამდელი უშლიდა მას თოვლიუთ თეთრ, რბილ დობინს.

— მამ დედა არ არის მინ, გამდელო, არც მამა? დღეს არ მოფლენ ჩემ საკოცნელად? — ეუბნებოდა რუსია გამდელი.

- არა, დღეს არავინ არ მოგა.
- შენ, შენ სომ მით მიამსროდ წელაპარს?
- არა, გენაცვალე, დღეს დაძინე უსიღაპროდ: არა მცალია, და ხელი გაიამსროდ უსისუოდ.
- მამ მიმი მომიერნე, აქ დასეი ჩემ ლოგიისთან, იმან მაინც მიუკროს.

ბავშვი ჩაწერა ლოგიისში. გამდევდა დაუკავში წინ ღეღოფბლა და წაგიდა. მიმი იჯდო რესიას წინ სკამზე, თავისი დიდობის ცისტერნით თევზებით მესაქეროდა მას და ფიქრობდა:

— მადლობა დმუროს, რომ არავინ მოუკიდა დღეს, თორუმ არც-კი მოვგაონხებოდი. თუ, ნეტავი ტრილი მაინც შემულოს, რომ გამოუხატო ჩემი მუშაობება.

შეკო: შეკი კი ამ დროს იჯდო ექსია და ღეღმისის პირდაბირ პატია ჭრაქით განაიქმულ სისრდაფში და თავისი წერილი შევი თვალებით მესაქეროდა მათ. ღეგა-შეილი ვასძძმა; შემცერებენ, კუკასა და პურის და მიამრელად ლაპარაგობდნენ:

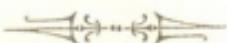
— ისეთი მშენეული დეოროფბლა ქაბეკ ღეღილო, — ამითად კვა, — ისეთი დიდი... თვალებს ხუჭავს, იცინის. ჩემი მხედო-მხეკ და ის ერთად დაგავით სკამზე და დავბარეთ — ერთმანეთს ელაპარაგეთო... როგორ გვინია, ღეღილო, ილაპარაგებენ თუ არა?

— ილაპარაგებონენ, უსათეოდ ილაპარაგებონენ: შეყობა-შეკ ეტეოდა, რომ შენ ღეღის საჭედ რელი, ღეღის თებლის ჩინი სარ, — უოხოდ ღეღის სიცილით და ჩაჰქოცხა შეიღო.

ღეგა-შეილი ღიღსენის ელაპარაგებოდნენ ერთმანეთს.

შეკო-შეკ უცექროდა მათ და ფიქრობდა:

— თუ, რა ბეჭისერი გარ, რა ბეჭისერი. ნეტავი უბრინება მაინც შემეღლოს, რომ გამოუხატო სისარელი.

ა შ უ ბ ი.

I

აბეღულად ჩამოჰქმარ შესრაფი, ჰაერში ნე
ათაძმებ ტეუცლა-უმორალოდ, როგორც
დაღაქი მაკრატელს; კორს ნე უძხლო—
ებ: წააქცევ; აექნებ—ხათბალა; თავი—
სუფლად შემოხვიდ სელი ჩანახს!—უბ-
ნება შეგონების ხმით ასტატი—მგოსა-
ნი ათი წლის უსინათლო ლუკას, რო-
მელიც სჭდლ აპირებს გასვლის ქალაქში
თარით სააშეღოდ.

პატარა ლუკაც სცდილობს პირნათლად შეასრულოს სა-
უბარედი თსტატის რჩევა.

— აღსდე—ეგ, თა—ამა—არ, ღედო—ოფა— ალო,

— სტირისო—ო შენთვი—ის საქა—ართვე—ელო!—გაი-
ძახის ახლა დანჯდოული ხმით ასტატი სიძლერის და თავ-
მომწონედ შეიურის მხრებზე ქართული კაბის უკრთმდავებს.

პატარა ლუკაც უკრადდებით იმეორებს ასტატის ლექსი
თავისი ზილის ხმით და უცნაურად ატრიალებს თვალის თე-
ორ კაკლებს. მისი ნორჩი, ახდლებზედ სხა რაღაც არ ეხსე-
ბა ამუღების სკოლის მფლებურ დარბაზს. დაბალი, ფიტო,
გრძელი, დაქრდნობილი მოსუცივით ბოძეზე, პატარა რკინის

მოაჯრინა ფანჯრებით მოგავთხებს იგი უფრო სატუშებულებებით კიდრე თავისუფალ ხელოვნების ტაძარს.

ხებლინდელ დილას ღუპა მოელის მოუთმენდად, გულის კანკალით. მოკლებული მძობლების ტქბილ ალერს, ბუნების სდაპრელ სიტურების სილვას, კაატარა მან მავ-ინელი დღინი უსინბთლოთა სკოლაში და დიდის ტანჯვა-ვაებით შეისწავლა თარზე დაკვრა და სიძღვრა, რათა იგრმნოს ერთად-ერთი მისოფის შესაძლო სიტყბოება საკუთარი თვლით პურის შოუ ნისა.

II

დადგამდა. მსემ დიდი სანია მოისუნა. აპრილის სურნელოვან, მსუბუქ ჭავრძი სცურავენ ფრთა-მკაფიოცხლი დამურები; ჩასუტული ჟერცხლები ძილში კვენებიან; ბეღნიერი ადამიანიც მისწერია გაზაფხულთან ერთად გაღვიძებულ ტქბილ ოცნებას. ერთად-ერთი ღუპა უბედური. იმან მოიარა თითქმის მთელი ქალაქი, საძინლად მოიქანცა, სანგრძლივი დაკურისაპან სელები დაუდუნდა, სიძღვრისაგან სმა მოლად დაჰქარგა და იმოგა სულ რამდენიმე გროვი. საცოდავი ღუპა ხებლ კედარ გაგა სამუშაოდ; კერ აიტანა მმიმე შრომა.

— მაგ რითი უნდა ირჩინოს თავი, როდესაც კასუოფილ ადამიანს სმა-წასული ამუღის სიძღვრა არ ესაჭიროება?!

დავ. კილოსანიძე.

გლის დედობა

აწაწინა მგლის შვილები
უდრან ტექში ბაასობდნენ;
დანდობილი, მტრის არ მცნობი,
ძიში და საყრთხეს არა გრძნობდნენ.

დმურთო ჩემთ, ნეტა ასე
რად გვიწერება დედა სძირად?
თუ ჭმევარებრით — რათა გვიტანია —
გვეფერება უფრო მუირად?

განა გჭელებრით? მაგრამ სძირად
რად გვისულის იგი გულძი!
ნე თუ მტრობაც ურკათა
დედის ნეტარ სიყვარულძი?

რა უოფაბ ჩემი უოფა, —
უარესე უარესი;
დაიწევლოს ჩემი მოდგენა,
დაიწევლოს მგლების წესი.

მოდით, მმებო, გამოუტევით,
ნე დაფუარბეთ, უთხრათ მელა:
იქნებ ამით მაინც ვათვით
მოსწენება, სხია და ძელა.

როს ღაბრუნდა შინ მუ-მელი
და ბუნაგძი შესუთ თავი,
ერთად წარსდგნენ ლემშები და
გაუმჯდაჭეს სამდერავი.

შეილთა სიტენა—საუველურმა
თუმცა ძლიერ შეაწესა,
მაგრამ მაინც ღედა-მელმა
არაფერი უბასუსა.

ერთხელ, როცა გარიერბეთ
ძლევის ნიმნად ფრთასა ძლიდა;
როს ზღვის ღელვა ღაუდერომი
ალმასიეთ ტალღებს სთლიდა;
წეის ფერია, ტეის შრიალში
ცემებაზდა და კისკასობდა;
როს შის სხივი, ცელქი სხივი
შთის მწვერეალნე თამაშობდა,—
მელის ეძინა; შეოლოდ შეილებს
ჭაჭრით ვედარ მოქსვინათ
და შეობელი იმ დროს თითქოს
მეტ მკაცრ მსეცად მოქმედნათ.
შისი გმინეთ, შრისსანებით

ଫଳିତକୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କ,
 ମୀମିତ ତରତାଙ୍କୁଳଙ୍କ,
 ମାତ୍ରାମ ମମିନାର ଧ୍ୱନିକ ଫଳିତକୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କ,
 ନୀତ ଗଳିତକୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କ—
 ଏହି ଅକ୍ଷରଙ୍କୁଳଙ୍କ.

ଏହି ଧରନିକ ପ୍ରକଟ ମନ୍ତ୍ରିତ-ଶକ୍ତିକ
 ଜୀବିତ ମାତ୍ରିକିତ କମାତ୍ରିତକାଳା;
 ଯେତେବେଳେ କୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କ ମାତ୍ରାଙ୍କୁଳଙ୍କିତା;
 ମର୍ମିତିକ ପ୍ରକଟ ମାତ୍ରା ମର୍ମିତା!

ଚିମ୍ବାଙ୍କଣ ପ୍ରକାନ୍ତକୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କ,
 ଏକାକିନ୍ତିକାଳ ପ୍ରକାନ୍ତ ମାତ୍ରିତ,
 ଏହି କୁଳଙ୍କୁଳଙ୍କ ମାତ୍ରାଙ୍କୁଳଙ୍କିତା;
 ମର୍ମିତାଙ୍କୁଳଙ୍କ କିନ ଗାତିତ.

ପାଇଦାଗିତିକ ମୃତ୍ୟୁ ମୃତ୍ୟୁମୂଳ,
 ପାଇଦାଗିତିକ ରାତିକାନ୍ତ କୁଳଙ୍କ;
 ମୃତ୍ୟୁକୁଳଙ୍କ ପୁରୁଷା. ଏହା ମାତ୍ରା
 ପାଇଦାଗିତିକ ମିଥିକ କୁଳଙ୍କ.

ତଥାପି ମାତ୍ରାଙ୍କ ଏହି ଚିମ୍ବାଙ୍କ,
 ତରକାରୀ ମର୍ମିତା ମୃତ୍ୟୁମୂଳକାଳ;
 ପାଇଦାଗିତିକ, ପାଇଦାଗିତିକ,
 ମର୍ମିତାଙ୍କ ପାଇଦାଗିତିକ ମନ୍ତ୍ରିତା.

କିମ୍ବାଦ ଏହି ପାଇଦାଗିତିକ ମର୍ମିତାଙ୍କିତା;
 ଧର୍ମମୂଳକ ପାଇଦାଗିତିକ ତରକାର;
 ପାଇଦାଗିତିକ, ପାଇଦାଗିତିକ;
 ମର୍ମିତାଙ୍କ କିମ୍ବାଦ ପାଇଦାଗିତିକ.

ბაქანა, ეცა მსეცი.
ამ ღროს კაციც მასა ჰებადა.
მათი ბრძოლა, მათი ღრტყინჯა,
თვით ჩირუტიშვილ შექმარავდა.

ისლ-მმაინგბრე რესმა მცელმა
მონადირე დასცა ძირისა
მაგრამ კაცი გონის მოსული
არ მეუღრება გასაძირსა.

ამთაღო ფერდმი დასცა
ჩირულაბდი მას ხანგალი;
გადმოჰსეთქა სისხლის ღვარმა:
დაუბნელდა ნადირს თვალი.

მეგრებ მცელი და გაიქცა;
გზა-გზა სისხლის წყიმას ღირიდა,
არ მოუშვა მონადირე—
დაჭრილს უკან გაეციდა.

შვილები-კი, მცელის შვილები,
უძლერების ცრემლსა ღერიდნენ
და განწირულ ღედის ქცევას
უს-უშვილოდ ასე სსნიდნენ:

ტევის წერად გაგვიქცა
უსირცხვილო მმობელმათ;
თაგა უშელა და გაიქცა
ჩვენმა უარმეოუელმათ.

უკან! რა უთხრა ისეთ მმობელს —
სამაგელს და უპრმნობსაო,
ვისიც ვალი მმობლიური
შვილებს გულს არ უთხობსაო.

დაკოდილი დედა-მებელი
გადაურჩა ტექიას მტრისას
და ბინდისას, სისხლიანი,
დაუბრუნდა ბუნავს ტექიას.

მიუყერა ჩატარა მგლებს,
უთხრა: მტრისგან გახსენითო,
მე-კი გეგდები, საფარლებო,—
დამეზარდეთ სილხენითო.

დაისხომეთ: როცა ჩემები
გეგოლებათ თქვენც შვილებთ,
გამჭერით, რომ თან გამომარ
მონადირე და მაღლებთ.

ამით, შვილნო, თავს ააცდენთ
მათ სიკედილას და განსაცდელსა,
თქვენ მმობელსაც ასახელებთ —
მმობელს მედამ საფარელსა.

ესა სოფებ და მოკედა მხეცი
შეეწირა მსხვერპლად შვილებს
და მას აქეთ ის ობლები
მიხვდნენ დედის გაკვეთილებს.

გ. ქუჩიშვილი.

გ რ ძ ნ ე ც ტ ი.

(ზღაპარი).

I

ეო ერთი ქურიდე— ჰებვდა ორი ქალი. უფროსი ისე ჰებავდა დედასი სახით თუ სასიათით, რომ, ვინც კი სახავდა, ეპონა— დედას ვსევდავო.

დედა-ეი ისეთი ამარტავდნი და მოურისებული იყო, რომ არავის შეეძლო მასთან ცხოვრება და გაძლება. ასეთი იურ მისი უფროსი ქალიცა.

სულ სხვანაბირი იურ უმცროსი ქალი: ის პირ-წაფარდნიანი მაძა იურ, თან ისეთი დაბაზი და კუთილი, რომ იმის-თანა სხვა არავის ქაბეთ...

დედას უფროსი ქალი უკავარდა და უმცროსი-კი უჯავრებოდა: სხსლმი ერთეულ სამუშაოს უმცროს ქალის აკეთებინებდა და უფროსი-კი ანებიცერებდა; უმცროსი დიდი კოკით თრთ-სამი კერსის მანძილიდან წეალის ასიღვინებდა და უფროსის-კი ლიტრით მიწოდებასხდიც არ გარკიდა...

ცხოვრობდნენ ასე. ქალები მოისარდნენ და გასათხოვრები გახდნენ...

ერთეულ, როდა უმცროსი ქალი წეალზე კოკას აგნებდა, მოფიდა ურთი დედაქაცი და უთხრა:

— ღმურთი გაგაბევნიურებს, შვილო, წეალი დაბატურიანი მორი გხით მოუდიფარ და მწეურია!

— დაბმანთი, დედი; ასლაბე მოგზრომევ! — საჩქაროდ გაბატონ კოკა ცივი, ანკარა წელით და მიართებ ბებერს. ბებერმა სარბად მოიულე კოკა. ქალმა დაინახა, რომ ბებერს კოკის დაჭერა უჭირს, წამსევ ხელი მიაშეულა და იმ დრომევ არ გაუშეა კოკას ხელი, სანამ ბებერმა წელის დალევებ არ გაბათდება. როცა მორჩა წელის სმას, კმაროვილმა ბებერმა უთხრა ქალს:

— შენ ისეთი კეთილი და თავანისანი უოფილხარ, შვილო, რომ უსაჩქაროდ არ მინდა გაგიძება: — დღეიდან, რამდენ სიტყვასაც იტევი, იმდენი მარგალიტი და ალმასი გადოუციდა პირიდან.

გრძნეული მიეფარა; ქალი-კი შინ წამოვიდა...

II

ქალს მინ დედა გაანწილებული დახვდა. ქალმა შეამსია ქს და უთხრა:

— მაპატიე, დედილო, რომ დღეს ასე დავიგვიანე!..

ამას თქმა იქო, და ქალის პირიდან, მართლაც, სამი მსხვილი მარგალიტი და სამი მშენიური ალმასი გადმოვარდა.

— ამას რას კხედავ, შვილო, — (ეს პირეული შემთხვევა იქო, რომ დედამ მას „შვილო“ უწოდა) სთქვა გაკაირევებით დედამ: — მეჩვენება, თუ მართლა მარგალიტები და ალმასები გვცია პირიდან?

აქ ქალი მოუვებდ და დაწურილებით უამბო დედას, თუ როგორ და რისთვის დაასჩეურა იგი ამით ურთმა უცნობს

ბებერმა. ქალი ლაპარა: კობდა და მარგალიტები და აფიშებულებული ულეველად მოვითოდა მის პირიდან!..

— გრძნეული კოფილი, შეიღო, ის ბებერი, გრძნეული! დამიძახე შენ უფროს დასაც: ისიც წავიდეს წეალზე; იქნება იმსაც მისცეს იმ გრძნეულმა პასთამა სატუქრი. აქ მო, შეიღო; ნახე—შენს დას რა სცვიდა პირიდან ლაპარაკის დოს,— განძახა დედმ უფროს ქალს.

ქალი მოვიდა და დედმ განაგრძო:

— ახლავ წადი, შეიღო, წეალზე; ნუდარ დაიგიანებ, და როცა ბებერმა წეალი გთხოვოს, დაალევინე, და შენც ისე დაგასაჩუქრებს, როგორც შენი უმცროსი და დაუსაჩუქრებია... .

— როგორ არა: ახლა წეალზე, წაჭალ ამის გულის-თვის? — უპასუხა მკვანედ უფროსმა ქალმა.

— როგორ თუ არ წახალ? მე გიბრძანებ ახლავ წა-სეიდე, — უთხრა გაჯაფრებით დედმ...

ქალი წავიდა, მაგრამ გზაზე სულ ჯაფრობდა და ბუსდუ-სებდა. ქალმა თისის კოკით წასწელდა არ იკადრა, აარჩდა მინ საუკეთესო ჰერცხლის სურა და თან წაიდო.

III

ქალი მივიდა წეალისთან თუ არა, ის გრძნეულიც მაძი-ნე იქ განხდა ახალგაზიდა დედმკაცის სისით და უთხრა:

— დმტრით გვაბეჭდიორებს, შეიღო, წეალი დამალევინე; მორი გზით მოვდივარ და ძლიერ მოწიურდა...

— განა იმისთვის მოვალ აქ, რომ კველის წეალი ვა-სეა, — უპასუხა ქალმა გაჯაფრებით!.. შენთვის არ მომიტანია ქს ჰერცხლის სურა!.. აი წეალი; მიღდ და დაბლიუ!..

— უსრიდებდი და უგულო კოფილსარ, ქალო! მაგზე რა

გავაკორებს; არ გიხდა დამალეჭინთ, ნე დამალეჭინებს!—უაშენესი
ქრძი მეც შესაფერ საჩუქარს მოუცემ: დღეოდნი, კიდრე შენი
და გათხოვდებოდეს. რამდენ სიტყვასაც იტყვი, იმდენი კენტი
გადმოგცეციფა პირიდნი!..

სოქა ქს თუ არა, გრძნეული მიუწარა და ქალი-კო ძინ
წამოვიდა.

დაინახა დედამ ქალი თუ არა, გამოვავი და მოუკომენლად
ჰქოთხა:

— აბა, შეიძო, ნახე ის გრძნეული თუ არა?

— ქახე, დედი. მაგრამ სჯობდა რომ არ მენახა!.. ასე
მითხრა: რამდენ სატყვასაც იტყვი, კიდრე შენი და გათხოვ-
დებოდეს, იმდენი კენტი გადმოგცეციფა პირიდნათ...

გაათავა ძმის თქმა თუ არა, მართლაც თერთმეტი უბრა-
ლო კენტი გადმოგცებოდა ქალს პირიდნა...

— ვაი ჩემს თავს და ჩემს დადგებებს: ქს რა რისხა მო-
ქველინა მე უბედენის!—სოქა დედამ და წაიძინა თავში სელე-
ბი... — ულ შენი უმცროსი დის ბრძლია, მაგ ქაჯისა, მაგი-
სა: მე ვაჩვენებ სეირსა.— ძემოვარიდა გაანჩხლებული სახლ-
ძი, ეცა უმკროს ქალს, რომელიც იმ დროს თავისთვის წინ-
დასა ქსოვდა ტახტზე და დაუწეუ უდინაძაულოს უწეალოდ
ცემა.

ქალი გარედ გამოვარიდა, გაიქცა და ტესმი დაიმაღა.

IV

სწორედ ქს დრო იქო, რომ იმ ქაუნის მეფის შეიღი
ნადირობიდან ძინ ბრუნვებოდა. დაინახა მტკირალი ქალი,
მიუიღა და ჰქოთხა:

— ვინა სარ, ან რას აქეთებ აქ მარტოგა და რად სტირი?
ქალმა უხასესა:

— დედამ უსამართლოდ მცირა, ჩემთვის სელმწილებში, და მაგრა ტექსტის ბეჭაფარე თავი!

ამის თქმა იქთ და ქალს კალაგ მარგალიტები და აღმასქიბი გადმოსცეცედა პირიდან. მეფის შვილი გამტერებული დარჩა ამ სანახაობზე და სოხოგ ქალს აესხნა მისთვის, რას ნიშნავდა ეს ამბავი. ქალმა ეპელაფერი დაწერილებით უამბო მეფის შვილს და აღმასქიბი და მარგალიტებიც უდაველად გადმოსციოდა პირიდან...

მეფის შვილს ისე მოაწერი ამ ქალს ეოუელი ნაამბობი, რომ ბეჭაფარდ, წამოუნარს შეინ და ჯაფრი დაიწერა მასე.

ფ. როსტომაშვილი.

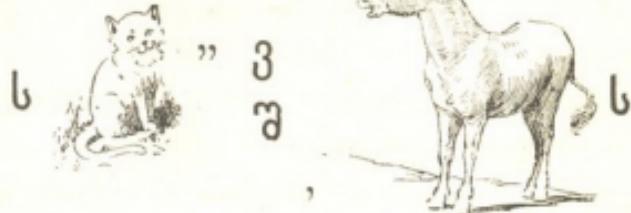

ନାଚୁଷେଷଣ.

(ହାରମୋଲଗ୍ରେନିଲାର ଶ୍ରୀପାତ୍ର ଉଦ୍‌ଯୋଗି-ମିଶ୍ର).

I

ବାକୀରତୀଦୀର୍ଘ
ଶ୍ରୀପାତ୍ର ଉଦ୍‌ଯୋଗି
ମିଶ୍ର.

II

(ହାରମୋଲଗ୍ରେନିଲାର ଶ୍ରୀପାତ୍ର ଉଦ୍‌ଯୋଗି-ମିଶ୍ର).

ଶ୍ରୀପାତ୍ର
ଉଦ୍‌ଯୋଗି
ମିଶ୍ର.

ଶ୍ରୀପାତ୍ର
ଉଦ୍‌ଯୋଗି
ମିଶ୍ର.

ଅପାରାମାରାଜଶ୍ଵଳ ଶାଖାଧଳି ଏବଂ ନାଚୁଷେଷଣ ଆମେ:

- 1) ଶାରକିରି.
- 2) ଫୁଲିବି.
- 3) ର୍କୁପୁରିକି ଶାମାର୍କିନିଲାର ପ୍ରକାଶିତ ରତ୍ନ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ.

ନ୍ରେଡାକ୍ରିଟିକରି: ନାନା ନାକ୍ଷାଶିର୍ଦ୍ଦ୍ର. ଶାମାର୍କିନିଲାର ପ୍ରକାଶିତ ନାଚୁଷେଷଣ.

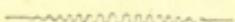
„ნაკადული“-ს რედაქციაში

დ ०

წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში იუიტბა
შემჩერი წიგნები:

- 1) მომის თავგადასავალი, —თხ. მარკ ტვენისა, თარგმ. გრ. ყიფშიძისა, ფასი. 50 კ.
- 2) რას გვიამბობს ოთახი, —თხ. ავენარიუსისა, თარგმ. გ. ჯაფარიძისა, ფასი. 20 კ.
- 3) დასურათებული ახაწყობი ანბანი, —ფასი. . . . 1 გ. 20 კ.
- 4) სკრუჟი და მარლენი, —საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . 25 კ.
- 5) დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები პ. ქ. ანდრესიძისა, ერ. სერ. ტომასონისა, გ. ინსონისა და რ. კიპლინგისა, ფასი 30 კ.
- 6) ბავშვობა და სიყრმე, —მოთხრობა ლევ ტოლსტოისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 60 კ.
- 7) ორი მხატვარი, —თარგმანი დ. ივალიანისა, ფასი . 15 კ.
- 8) საშობლო ბუნების სარკე, დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები, —ივანე ელიაშვილისა, ფასი. 30 კ.
- 9) შობა, მოთხრობა გურიის ქადაგებიდან, —ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 5 კ.
- 10) ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი — ეგოისტი, ორი მოთხრობა ოსკარ უილდისა, თარგმ. ივ. მაჭავარიანისა, ფასი 5 კ.
- 11) დათო, — ირ. ევდომევილისა, დიდების მაძაფელი, თარგმ. ალ. შანშიაშვილისა, ფასი 5 კ.
- 12) მოთხრობები, — ლავერლეფისა და სხვა უკრ. მწერლებისა 5 კ.
- 13) იგაფ-არაუნი, — 125 დასურათებული, პატარა მოთხრობა, ივტორის სურათით, ალ. მირიანაშვილისა, ფასი. 75 კ.
- 14) ბიძა თოშას ქოხი, — რომანი ბიჩერ-სტოუსი ზანგ-თა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და ბიოგრაფიით, თარგმანი შ. კლიმიაშვილისა . 1 გ. 25 კ.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა
 დასურათებულ საყმაწვილო ფურნალ მრავალ მიზანით
„ნაცადული“ - წე
 → ზ ა ლ ი ზ ა დ ი ვ ე ა თ ე →

ფურნალი გამოვა ჩეკულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ
 არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მომწერლებს შეცემათ:

24 წიგნი „ნაცადულისა“ **12** წიგნი „ნაცადულისა“
 მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

36 სურბის ნაქადულის I-ლ ბაზრდებე.

საჩიქად 1914 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მო-
 წერლებს მიეცემ წიგნი: „მიწის ძრა და ცეცხლის მფრქვე-
 ვლი მთები“ (მრავალი სერატები) გიორგი ანთელიძისა.

ფასი ფურნალის: წლიურიდ ორივე გამოცემა—5 ბ. ნა-
 ხევარ წლით—3 მან., ცალკ-ცალკ მცირე წლოვანთათვის
24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის **12** წიგნი—3 მან.
 ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილობრივადაც.

საზღვარ გარედ: ერთი წლით 7 ბ. ნახევარი წლით 4 ბ.

ცხოველი ხელის მომწერლებს თუ ფურნალი „ნაცადული“
 არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში ვაცნობონ და აღრე-
 სის გამოცემა დროის შეცვარებულობინონ.

ხელის მოზრდა უიდება

ცულისში — „ნაცადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვი-
 ლის სხლი, გოლოვინის პროს. № 8. რედაქცია „Нақаду-
 ли“, Головинскій пр. № 8, შემოსავლელი დავითის ქუ-
 ჩიძის № 2. და წერა-კოხის გმირებულებელ სახოგა-დო-
 ბის წიგნის მაღაზიაში, სახლის ჭრა. ქუთაიშში — ისიდორე
 კეიცარიძესთან, მ. კაუბიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან.
 სამტრედიაში — ვლ. ნაცადულაძესთან. — ცოთში — თეოფილე
 კანდელაკათან. ბათონში — ქ. სოფიო ნაცადიძესთან, ტროფიშ
 ინასარიძესთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძესთან. თბილ-
 გეთში ტ ლანჩხ უთში — ლეო იმნაძესთან. თელავში — ვასო
 პაარაშვილთან. ახალცხებეში — ქანსტანტინე ვარამიძესთან.
 ბაქოში — ვასილ ახვლედიანთან, ნინო გელაშვილთან და ივა-
 ნე ელიაშვილთან. გორიში — ნინო ლომიურითან და ქეთევან
 ჯავახიშვილთან. სოხუმში — ქ. მარიამ ანჩაბაძესთან. ვიათუ-
 რაზი — ივანე გომელაურითან. განჯაში — ბ. აბდოქაძესთან. ერე-
 ვანში — ქ. ლილ შარიანისთან. სიღნალში — ნ. აბეტელაშვილთან.
 ყარსში — ივ. საათაშვილთან. ალექსანდროპოლში — ს. შატ-
 ბერიშვილთან. ნახიჩევანში — სამსონ მარჯანიშვილთან. ხონში
 — მ. ი. ჭავჭავაძესთან. რაჭაში. — მასწავლებ. ილია გოგიასთან.

რედაქტორი ნინო ნაცადიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.